

Nazwa przedmiotu: Kontrapunkt			
Jednostka prowadząca przedmiot: Wydział Kompozycji i Teorii Muzyki			Obowiązuje od roku akademickiego 2024/2025
Kierunek: Kompozycja i Teoria Muzyki		Specjalność: Kompozycja	
Forma studiów: stacjonarne, II stopnia		Profil kształcenia: ogólnoakademicki (A)	Status przedmiotu: obowiązkowy
Forma zajęć: ćwiczenia		Język przedmiotu: polski	Rok/semestr: I / I, II
			Wymiar godzin: 60
Koordinator przedmiotu	Kierownik Katedry Kompozycji		
Prowadzący zajęcia	as. dr Mateusz Śmigasiewicz		
Cele przedmiotu	Nabywanie umiejętności swobodnej obsługi analitycznej i pragmatycznej kontrapunktowego i fakturalnego aspektu współczesnego warsztatu kompozytorskiego, znajomość i umiejętność opisu istotnych zjawisk, rozwiązań czy systemów kompozytorskich muzyki nowej w zakresie kontrapunktyki, sposobów organizacji faktury dzieła, dostrzeganie związków między istotnymi wyznacznikami przemian muzyki XX i XIX w. w kontekście ideowym, technologicznym i ogólnohumanistycznym a technologiami organizacji płaszczyzny fakturalnej utworu; umiejętność atrybucji płynących stąd wniosków na organizację faktury dzieła jako mechanizmu i aktu artystycznego w polu ćwiczebnym teoretycznym (analiza) i praktycznym (zadania, projekty) oraz umiejętność dostosowania wybranych zjawisk kontrapunktowych i fakturalnych do warunków wewnętrznych autorskiego dzieła na własnych bądź zadanych warunkach.		
Wymagania wstępne	Zaliczenie kursu kontrapunktu na poziomie licencjackim; głęboka orientacja w materii kontrapunktowej i fakturalnej muzyki epok renesansu, baroku, klasycyzmu i romantyzmu (wraz z postromantyzmem); ogólna orientacja w przestrzeni historycznej i ogólnohumanistycznej baroku, klasycyzmu, romantyzmu i współczesności w kontekście przemian stylistycznych i ogólnokulturowych w dziedzinie muzyki i w rzutowaniu innych sfer makrokultury na przemiany w sferze muzyki.		
Kategorie efektów	Numer efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU	Numer efektu kier./spec.
Wiedza	1	zna techniki kompozytorskie oraz zagadnienia związane ze stosowaniem technik polifonicznych stosowane w XX i XXI wieku na poziomie rozszerzonym	P7_KOM_W_02 (KOM_II)
	2	posiada zaawansowaną wiedzę dotyczącą warsztatu kompozytorskiego, kierunków kompozytorskich oraz rozwoju osobowości twórczej, zna podstawy organizacji pracy nad własnym warsztatem twórczym	P7_KOM_W_03 (KOM_III)
Umiejętności	3	opanował technikę kompozytorską w stopniu zaawansowanym, co umożliwia samodzielną pracę nad własną twórczością i rozwój zdolności kompozytorskich	P7_KOM_U_03 (KOM_XII)
	4	biegle analizuje utwory reprezentujące różne gatunki i style	P7_KOM_U_07 (KOM_XV)
Kompetencje społeczne	5	posiada wiedzę i doświadczenie umożliwiające rozwój własnej kariery kompozytorskiej, rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie i potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	P7_KOM_K_01 (KOM_XVIII)

	6	jest zdolny do samodzielnego integrowania nabytej wiedzy oraz podejmowania w zorganizowany sposób nowych i kompleksowych działań, także w warunkach ograniczonego dostępu do potrzebnych informacji	P6_KOM_K_02 (KOM_XIX)
TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU			Liczba godzin
		1. Impresjonizm (wraz z językami pokrewnymi) – pierwsza nowa koncepcja alternatywnej percepcji obiektu artystycznego – zagadnienia faktury i kontrapunktyki	8
		2. Przegląd i analiza czynników (cywilizacyjnych, ogólnokulturowych, muzycznych) istotnych dla charakteru zmian w rozumieniu nowych zadań dzieła muzycznego po przełomie XIX/XX w. – przegląd kierunków poszukiwań nowych przestrzeni estetycznych w nałożeniu na wynikające z nich nowe mechanizmy/języki/ systemy organizacji faktury i rozwiązań kontrapunktycznych (ekspresjonizm II Szkoły Wiedeńskiej, Ives, Hindemith, Szymanowski i in.)	4
		3. Szostakowicz: analiza specyfiki technik fakturalnych, język muzyczny D. Sz. przez pryzmat rozwiązań kontrapunktycznych, imitacja (fuga) w dorobku kompozytora	4
		4. Bartók: warsztat kontrapunktyczny a system muzyczny, opis i analiza dominujących technik i idei Bartóka (złota proporcja, folklor Karpat, symetria, polaryzacja diatoniczno-chromatyczna języka muzycznego)	8
		5. Poszukiwania nowych środowisk i parametrów dzieła: instrumentarium perkusyjne bez określonej wysokości dźwięku – nowe zagadnienia faktury i kontrapunktyki	6
		6. Messiaen: kontrapunktyczne i fakturalne konsekwencje jego języka muzycznego	
		7. Pytanie o fakturę i kontrapunktykę wobec dyktatu systemów „totalnych” (dodekafonia, serializm)	
		8. Mikropolifonia i idee pokrewne (Ligeti, Xenakis): uwarunkowania kontrapunktyczne, organizacja faktury	
		9. Zagadnienia kontrapunktyki i faktury w utworach minimalistycznych, w tym – repetytywnych (Reich, Feldman i in.)	6
		Własny, autorski projekt języka/systemu kontrapunktycznego (ze względu na zaprojektowany i opracowany na tę okoliczność „priorytet” koncepcyjno-technologicznego) z ew. uwzględnieniem innych zjawisk muzyki nowej w aspekcie rozwiązań fakturalnych, kontrapunktycznych itp. (np. rozwiązania kontrapunktyczne w neotonalnym języku <i>tintinnabuli</i> A. Pärtla, zagadnienia kontrapunktyki w rozmaitych koncepcjach rozwiązań aleatorycznych, i in.)	4 8
		<i>Uwaga: pedagog ma możliwość zdecydować o nierealizowaniu wybranych zagadnień bądź przeniesieniu lub zamienieniu kolejności ich realizacji w toku pracy z grupą, bądź do poszerzenia zakresu realizacji wybranych zagadnień czy poszerzenia programu o wybrane a nieujęte powyżej zagadnienia, o ile aktywność grupy pozwala przewidywać dodatkowe korzyści merytoryczne płynące z podobnych redefinicji układu programu.</i>	6
Metody kształcenia	1. wykład problemowy 2. wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień 3. analiza przypadków 4. rozwiązywanie zadań 5. rozwiązywanie zadań artystycznych 6. praca indywidualna 7. praca w grupach 8. aktywizacja („burza mózgów”, metoda „śniegowej kuli”) 9. wszystkie inne metody stosowane przez prowadzącego przedmiot		
Metody weryfikacji efektów uczenia się	Metoda	Numer efektu uczenia	
	1. egzamin (standaryzowany, na bazie problemu)	2, 3, 4	
	2. kolokwium ustne	1	
	3. kontrola przygotowanych projektów	5, 6	
KORELACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ Z TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI, METODAMI KSZTAŁCENIA I WERYFIKACJI			
Numer efektu uczenia się	Treści kształcenia	Metody kształcenia	Metody weryfikacji
1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	2, 3
2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	1, 2, 3
3	1, 4, 5, 6, 8, 9, 10	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	2
4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	1, 2, 3
5	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	2, 3
6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	2, 3
Warunki zaliczenia	Kolokwium – s. I Egzamin – s. II komisyjny		

	Zarówno kolokwia, jak i egzaminy, są komisyjne, indywidualne i obejmują przegląd prac z danego semestru (w przypadku egzaminu - ze wszystkich semestrów), wymagają od studenta przedstawienia istoty merytorycznej i sposobu realizacji celu każdej pracy, oraz gotowości wyłożenia indywidualnej realizacji danej pracy.				
Rok	I		II		
Semestr	I	II	III	IV	
ECTS	3	3			
Liczba godzin w tyg.	2	2			
Rodzaj zaliczenia	kolokwium	egzamin			
Literatura podstawowa					
<p>W. Rudziński, <i>Warsztat kompozytorski Beli Bartoka</i>, Kraków, 1964</p> <p>J. Luty, <i>John Cage. Filozofia muzycznego przypadku</i>, Wrocław, 2011</p> <p>wybrane partytury do analizy określonych aspektów zagadnień kontrapunktycznych i fakturalnych w zależności od omawianego kompleksu ideowo-merytorycznego, w tym m. in.:</p> <p>C. Debussy, <i>Popołudnie Fauna</i>, La Mer, Les Jeux i in.</p> <p>M. Ravel, <i>Une barque sur l'océan, Daphnis et Chloé, Shéhérazade, Introduction et Allegro</i></p> <p>A. Schoenberg, <i>Pierrot Lunaire, Fünf Orchesterstücke op. 16</i></p> <p>A. Webern, <i>Fünf Orchesterstücke</i></p> <p>P. Hindemith, <i>Ludus Tonalis</i></p> <p>D. Szostakowicz, <i>Preludia i Fugi</i>, symfonie, kwartety smyczkowe</p> <p>E. Varese, <i>Ionisation, Deserts</i>,</p> <p>O. Messiaen, <i>Oiseaux exotiques, Trzy Małe Liturgie</i> P. Boulez: Structures, <i>Le marteau sans maître</i></p> <p>Gy. Ligeti, <i>Lontano</i>,</p> <p>I. Xenakis: <i>Psapha</i>,</p> <p>J. Adams, <i>Phrygian gates</i></p>					
Literatura uzupełniająca					
<p>T. A. Zieliński, <i>Style, kierunki i twórcy muzyki XX w.</i>, Warszawa 1981</p> <p>E. Antokoletz, <i>The Music of Béla Bartók</i>, Berkeley, 1990</p> <p>I. Xenakis – <i>Jonchaies</i>, Varese – <i>Ameriques</i>, S. Reich: <i>Music For Large Ensemble, Eight Lines</i>, Messiaen – <i>Turangalila</i>, Gy. Ligeti, <i>Atmosphères, Requiem, Lux Aeterna</i></p> <p>C. Floros, <i>György Ligeti. Beyond Avant-garde and Postmodernism</i>, Frankfurt am Main, 2014</p> <p>H. Searle: <i>Twentieth Century Counterpoint</i>, London 1955</p> <p><i>Estetyka i styl twórczości Witolda Lutosławskiego</i>, red. Z. Skowron, Kraków 2000</p>					
KALKULACJA NAKŁADU PRACY STUDENTA					
Zajęcia dydaktyczne	60	Przygotowanie się do prezentacji / koncertu		0	
Przygotowanie się do zajęć	15	Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia		5	
Praca własna z literaturą	5	Inne		5	
Konsultacje	10				
Łączny nakład pracy w godzinach	100	Łączna liczba ECTS		6	
Możliwości kariery zawodowej					
<p>przygotowany w stopniu rozszerzonym do podjęcia pracy wymagającej tworzenia i/lub analizy mechanizmów fakturalnych i kontrapunktycznych dzieł przedstawiających problematykę kontrapunktu klasycznego, kontrapunktyki i zagadnień faktury XX i XXI w. (kompetentny krytyk muzyczny, merytorycznie przygotowany pedagog przedmiotu: kontrapunkt - na studiach muzycznych II st., kompozytor posługujący się techniką polifoniczną w sposób rozszerzony itp.).</p>					
Ostatnia modyfikacja opisu przedmiotu					
Data	Imię i nazwisko		Czego dotyczy modyfikacja		
11.09.2019	mgr Przemysław Zych		Dostosowanie opisów efektów uczenia się do skorygowanych specjalnościowych efektów uczenia się, korelacja efektów uczenia się z treściami i metodami kształcenia oraz metodami ich weryfikacji, kalkulacja nakładu pracy studenta		
3.11.2022	Mikołaj Majkusiak		Aktualizacja karty przedmiotu		

22.12.2024	Andrzej Karłow	aktualizacja